

Dosarul nr. 2r-298/23
2-21132197-01-2r-11072023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. V. Lastavețchi)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Budăi, I. Dutca, D. Băbălău)

Î N C H E I E R E

27 septembrie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Viorica Puica
Oxana Parfeni
Aliona Donos

examinând recursul declarat de Vasile Baranceanu, Cornel Baranceanu, Cristina Baranceanu, reprezentați de avocatul Valeriu Gandrabur,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 23 din municipiul Chișinău, în procedura falimentului, împotriva lui Vasile Baranceanu, Cornel Baranceanu și Cristinei Baranceanu cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea cu privire la repunerea în termen a cererii de apel și s-a restituit cererea de apel declarată de Vasile Baranceanu, Cornel Baranceanu, Cristina Baranceanu, reprezentați de avocatul Valeriu Gandrabur, din motiv că apelul a fost declarat în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen,

c o n s t a t ă:

La 03 septembrie 2021, ÎMGFL nr. 23 din mun. Chișinău, în procedura falimentului, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vasile Baranceanu, Cornel Baranceanu și Cristinei Baranceanu cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 22 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de ÎMGFL nr. 23 din mun. Chișinău, în procedura falimentului. S-a încasat solidar de la Vasile Baranceanu, Cornel Baranceanu și Cristina Baranceanu, în beneficiul ÎMGFL nr. 23 din mun. Chișinău, datoria în sumă de 35999, 89 de lei, cu titlu de datorie pentru serviciile locativ-comunale și anume pentru deservire bloc locativ, transportare deșeuri, deservire echipament tehnic, în mărime de 2895,69 de lei, acumulate în perioada iunie 2015 - 31 mai 2021, pentru consumul apei potabile/apelor menajere în mărime de 4649,59 de lei, formată în perioada iunie 2015 - 31 decembrie 2020 și pentru

consumul energiei termice în mărime de 28454,61 de lei, formată în perioada iulie 2016 - 30 iunie 2021. S-a încasat solidar de la Vasile Baranceanu, Cornel Baranceanu și Cristina Baranceanu, în beneficiul statului, cheltuielile de judecată compuse din taxă de stat în sumă de 1079,99 de lei.

La 11 octombrie 2022, Vasile Baranceanu, Cornel Baranceanu, Cristina Baranceanu, reprezentați de avocatul Valeriu Gandrabur, au depus cerere de apel împotriva hotărârii din 22 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, repunerea în termen a dreptului de adresare în judecată, scutirea de plata taxei de stat și casarea integrală a hotărârii instanței de fond.

Prin încheierea din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea cu privire la repunerea în termen a cererii de apel. S-a restituit cererea de apel declarată de Vasile Baranceanu, Cornel Baranceanu, Cristina Baranceanu, reprezentați de avocatul Valeriu Gandrabur, din motiv că apelul a fost declarat în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La 19 iunie 2023, Vasile Baranceanu, Cornel Baranceanu, Cristina Baranceanu, reprezentați de avocatul Valeriu Gandrabur, au depus recurs împotriva încheierii din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, repunerea în termen a recursului și casarea încheierii recurate, cu restituirea spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

În motivarea recursului, au invocat că despre încheierea din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău avocatul a aflat la 30 mai 2023, iar la 06 iunie 2023, după ce a depus o cerere privind recepționarea acesteia, a primit încheierea, astfel, solicită repunerea în termen a recursului.

Au indicat că, instanța de apel a apreciat greșit situația de fapt și de drept și a conchis neîntemeiat emiterea unei soluții conforme art. 362 din Codul de procedură civilă, cu restituirea apelului.

Au menționat că, adresa indicată în cererea de apel este ultimul domiciliu în Republica Moldova, care se cere de a indica, însă instanța a evitat să menționeze că din numele și în interesele apelanților a semnat avocatul, din acest considerent actele, încheierea privind primirea în procedură a cererii de chemare în judecată, cât și hotărârea pronunțată, urmau să fie expediate avocatului. În mandatul reprezentatului recurenților/apelanților, cât și în cererea de apel, a fost indicată adresa juridică și alte rechizite ale avocatului, la adresa căruia trebuia de expediat actele, înscrisurile, inclusiv și hotărârea din 22 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Au mai specificat că, despre pronunțarea hotărârii au aflat la data de 23 septembrie 2022, când prin procură au împuternicit-o pe Valentina Rusu să înregistreze contractul privind privatizarea apartamentului din str. XXXXXXXX, XX, ap. XX. Despre hotărârea instanței de fond nu au știut, deoarece de mai mult de 20 de ani nu locuiesc în Republica Moldova.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 25 octombrie 2022, copia actului judecătoresc fiind expediată în adresa recurenților și reprezentantului acestora, avocatului Valeriu Gandrabur, la 31 octombrie 2022, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire, anexată la dosar (f.d. 73), însă, la actele cauzei nu se regăsește dovada de recepționare a acesteia.

La 11 iulie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimătei copia recursului declarat de Vasile Baranceanu, Cornel Baranceanu, Cristina Baranceanu, reprezentați de avocatul Valeriu Gandrabur, pentru cunoștință, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire, anexată la materialele dosarului (f.d. 96).

Până la examinarea recursului, intimata Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 23 din municipiul Chișinău, în procedura falimentului nu și-a valorificat drepturile sale procedurale și nu a depus referință.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea cu privire la repunerea în termen a recursului urmează a fi respinsă, iar recursul urmează a fi restituit ca fiind depus în afara termenului legal, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs a fost depusă în afara termenului legal, iar recurentul nu solicită repunerea în termen sau instanța de recurs a refuzat să efectueze repunerea în termen.

În accepțiunea art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.

În temeiul art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

În acest sens, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează că, termenul de declarare a recursului este un termen de procedură imperativ, astfel încât nerespectarea acestuia atrage decăderea din dreptul de a mai exercita calea de atac, fără a iniția o abordare a recursului în fond. Impunerea unui termen de valorificare a căii de atac are ca scop disciplinarea justițiabililor și garantarea securității raporturilor juridice. Decăderea din dreptul de acces la jurisdicția Curții Supreme de Justiție constituie de asemenea un factor de securitate juridică, conținută în regula de 15 zile, care curge de la data comunicării încheierii (contestate) recurentului și împiedică o permanentă repunere în discuție a soluțiilor irevocabile pronunțate de instanțele de judecată.

În conformitate cu art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a

dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Conform prevederilor art. 100 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură ale instanței de judecată se comunică autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, la care aceștea sunt conectați prin adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată, în mandatul de avocat, în alte acte ce atestă utilizarea poștei electronice. Actele de procedură expediate prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor se consideră comunicate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, prin hotărârea din 22 noiembrie 2021 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, s-a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de ÎMGFL nr. 23 din mun. Chișinău, în procedura falimentului, împotriva lui Vasile Baranceanu, Cornel Baranceanu și Cristinei Baranceanu cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată, cauza fiind examinată în procedura cererilor cu valoare redusă (f.d. 40).

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 11 octombrie 2022, Vasile Baranceanu, Cornel Baranceanu, Cristina Baranceanu, reprezentați de avocatul Valeriu Gandrabur, au depus cerere de apel împotriva hotărârii din 22 noiembrie 2021 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, repunerea în termen a dreptului de adresare în judecată, scutirea de plata taxei de stat și casarea integrală a hotărârii primei instanțe (f.d. 49-52).

Prin încheierea din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea cu privire la repunerea în termen a cererii de apel și a fost restituită cererea de apel declarată de Vasile Baranceanu, Cornel Baranceanu, Cristina Baranceanu, reprezentați de avocatul Valeriu Gandrabur, din motiv că apelul a fost declarat în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen (f.d. 68-72).

La acest capitol, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, la 31 octombrie 2022, Curtea de Apel Chișinău a expediat încheierea din 25 octombrie 2022, recurenților/apelanților și reprezentantului acestora, avocatului Valeriu Gandrabur, prin intermediul oficiului postal (f.d. 73).

Încheierea din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost publicată pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată www.instanțe.justice.md, la 31 octombrie 2022.

Din materialele dosarului rezultă că, în cererea depusă la data de 30 mai 2023, la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, avocatul Valeriu Gandrabur, reprezentantul recurenților Vasile Baranceanu, Cornel Baranceanu, Cristina Baranceanu, a indicat că a aflat despre încheierea din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, la data de 29 mai 2023 (f.d. 83), în cererea de recurs a indicat că despre încheierea recurată a aflat la 30 mai 2023 (f.d. 84), dar a depus recursul la 19 iunie 2023 (f.d. 84).

La caz, reprezentantul recurenților, odată ce a depus cerere de apel, urma să depună diligența necesară pentru a se informa de mersul dosarului și a depune cererea de recurs în termenul stabilit de lege.

Completul de judecată notează că, obligația recurentului de a se folosi cu bună credință de drepturile sale îl impune de a indica instanței data și în ce împrejurări a aflat despre încheierea contestată, reieșind din faptul că încheierea din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost publicată, la 31 octombrie 2022.

Prin urmare, analizând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate mai sus, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, Vasile Baranceanu, Cornel Baranceanu, Cristina Baranceanu, reprezentați de avocatul Valeriu Gandrabur, au declarat recurs împotriva încheierii din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, cu încălcarea evidentă a termenului imperativ prevăzut la art. 425 din Codul de procedură civilă. Or, prezentul recurs a fost declarat la 19 iunie 2023 (f.d.84), peste termenul de 15 zile de la comunicarea încheierii (29 mai 2023), fără indicarea în sensul art. 116 din Codul de procedură civilă a vreunui motiv justificativ de repunere în termen a recursului.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Din normele legale citate supra rezultă că, termenul de declarare a recursului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite solicită acest lucru și prezintă probe veridice ce confirmă imposibilitatea de a fi putut depune recursul în termen.

Recurenții Vasile Baranceanu, Cornel Baranceanu, Cristina Baranceanu, reprezentați de avocatul Valeriu Gandrabur, au solicitat repunerea în termen, însă nu au prezentat probe și nu au făcut dovada circumstanțelor care i-a împiedicat să depună în termen recursul împotriva încheierii din 25 octombrie 2022, despre care avocatul a cunoscut la 29 mai 2023.

Reieșind din prevederile art. 56 alin. (3), art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

De altfel, Completul de judecată reiterează că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă, or, dispozițiile art. 15 din Codul de procedură civilă stipulează că, participanții la proces și alte persoane interesate ale căror drepturi, libertăți ori interese legitime au fost încălcate printr-un act judiciar pot exercita căile de atac împotriva acestuia în condițiile legii.

Completul de judecată reține că respectarea de către părți a termenelor legale constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în situația în care partea când înaintează o cerință de repunere în termen,

o justifică prin probe pertinente și admisibile, în temeiul art. 116, 118, 121, 122 și art. 425 din Codul de procedură civilă, prin care s-ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată din motive întemeiate.

În context, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice, garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, recursul a fost depus cu omiterea termenului prevăzut la art. 425 din Codul de procedură civilă, fără justificarea omiterii acestui termen, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea înaintată de Vasile Baranceanu, Cornel Baranceanu, Cristina Baranceanu, reprezentați de avocatul Valeriu Gandrabur, cu privire la repunerea în termen a recursului și de a restitui recursul declarat, ca fiind depus în afara termenului legal.

În conformitate cu art. 269-270, art. 426¹ alin. (1) lit. a) și alin. (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge cererea înaintată de Vasile Baranceanu, Cornel Baranceanu, Cristina Baranceanu, reprezentați de avocatul Valeriu Gandrabur, cu privire la repunerea în termen a recursului.

Se restituie recursul declarat de Vasile Baranceanu, Cornel Baranceanu, Cristina Baranceanu, reprezentați de avocatul Valeriu Gandrabur, împotriva încheierii din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 23 din municipiul Chișinău, în procedura falimentului, împotriva lui Vasile Baranceanu, Cornel Baranceanu și Cristinei Baranceanu cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată, ca fiind depus în afara termenului legal.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Oxana Parfeni

Aliona Donos